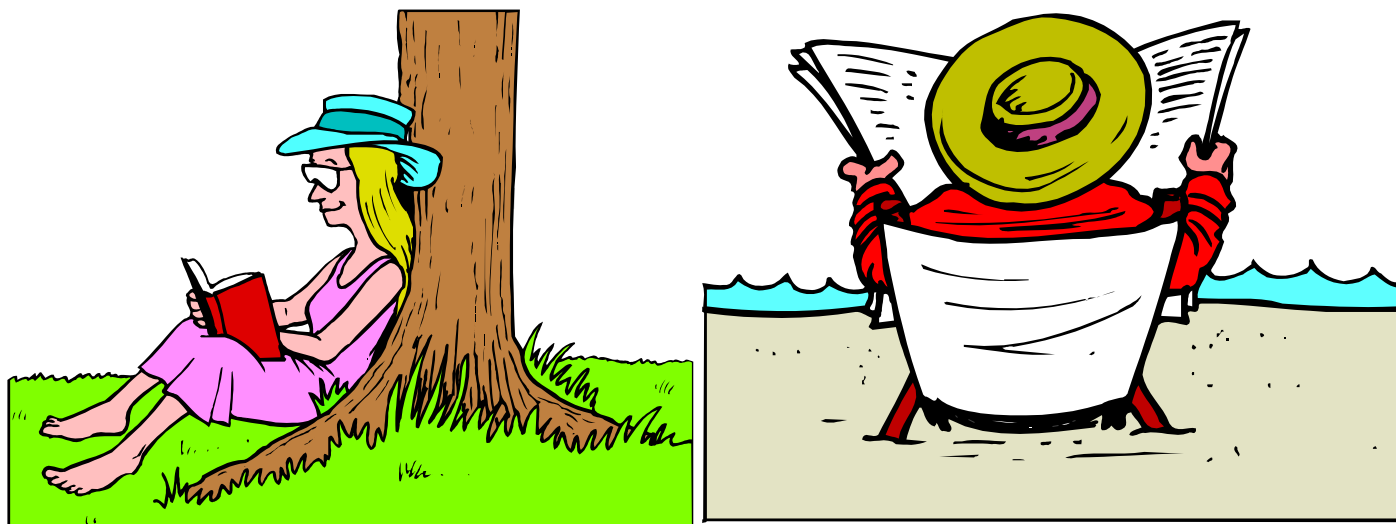

SARE PUBLIKOKO IRAKASLEEN ERRETIROA 2015 (2)

1. **MUFACE**: Ohiko Erretiroa. Betebeharrekoak. Pentsioaren Kalkulua. Jardunaldi Murriztua.
2. MUFACE: Borondatezko Erretiro Aurreratua.
3. MUFACEtik Gizarte Segurantzara pasatu ziren irakasleak.
4. **GIZARTE SEGURANTZA**: Betebeharrekoak. Pentsioaren Kalkulua. Jardunaldi Murriztua.
5. GIZARTE SEGURANTZA: Erretiro Aurreratua..
6. Erretiro Partziala txandakako kontratuarekin.
7. Lana eta Pentsioaren bateragarritasuna.
8. Noiz jubilatatu?
9. **ADI!**
10. **ERRETIRO PENTSIOK**: LORPENA ETA BORROKARAKO ERRONKA.

www.steilas.eus

ARABA: Eulogio Serdan 5, behea	01012 Gasteiz	945141104	945144302	araba@stee-eilas.org
BIZKAIA: Nikolas Alkorta, 3 (Zabalburu)	48003 Bilbao	944100298	944101360	bizkaia@stee-eilas.org
GIPUZKOA: Baso-txiki, 30-34 (atzealdea)	20015 Donostia	943466000	943453627	gipuzkoa@stee-eilas.org
NAFARROA: Joaquín Beunza, 4-6 behea	31014 Iruñea	948212355	948 229790	nafarroa@stee-eilas.org

1. MUFACE: OHIKO ERRETIROA

Erretiro pentsioa eskuratzeko baldintzak: adinez, 65 urte beteta izan; kotizatutako 15 gutxienez. Gehienezko pentsioa lortzeko, maisu-maistrek 35 urte kotizatuta izan behar dituzte. BH-koek, 33 urte.

Pentsioaren kalkulua: Aurrekontuen legeak ebazten du urtero ki-dego bakoitzaren oinarri erregulatzailerak (diru-kopuru gordinak):

2014ko OINARRI ERREGULATZAILEAK		urtean	hilean
A1 Taldea	Bigarren Hezkuntza	40.258,62 €	2.875,62 €
A2 Taldea	L.H. eta LHko Irak. Tek.	31.684,55 €	2.263,18€

Oinarri erregulatzailerari portzentaia bat ezartzen zaio, kotizatutako urteen arabera:

Kotizatutako urteak	Oinarriaren portzentaia	Kotizatutako urteak	Oinarriaren portzentua
15	%26,92	26	%67,11
16	%30,57	27	%70,77
17	%34,23	28	%74,42
18	%37,88	29	%78,08
19	%41,54	30	%81,73
20	%45,19	31	%85,38
21	%48,84	32	%89,04
22	%52,50	33	%92,69
23	%56,15	34	%96,35
24	%59,81	35	%100
25	%63,46		

35 urte baino gehiago kotizatu badira, 35 hoberenak hartzen dira kontuan, Gizarte Segurantzako erregimen orokorrekoak eta edozein motatako enpresatakoak barne.

Urtero, Madrilgo Gobernuak gehienezko pentsioa (gordina) finkatzen du. 2015rako, urteko muga 35.852,27 eurotan dago (hilabetero 2.560,88 euro). Bigarren Hezkuntzako irakasleek 32 urterekin heltzen dira muga horretara.

Garbian, maisu-maistrek 1.830 euro inguruko 14 paga jasotzen dituzte eta BH-koek 2.030koak. Erretiro hartzen den hilabetean soldata osoa kobratzen da, eta hurrengo hilabetean pentsioa (*).

Jardunaldi murriztua:

Jarraian jardunaldi murriztuan urte bat baino gehiago lan egin bada, (lanaldi laburragoek ez dute eraginik) edo partzialki ordaindutako baimenaz disfrutatu bada, kotizazioa txikiagoa izango da eta dagokigun pentsioa ere bai, 35 urtez lanaldi osoan lan egin ez badu, behintzat. Bigarren Hezkuntzan egoera bestelakoa da, gehienezko pentsioaren muga gaindituta dutelako eta jardunaldia murrizteko aukera dago pentsioan galerarik izan gabe.

2. MUFACE: BORONDATEZKO ERRETIRO AURRERATUA

Betebeharrak: 60 urte beteta edo gehiago izatea eta gutxienez 30 urte kotizatuta izatea.

Pentsioa aurreko taulen arabera finkatzen da. Erretiro mota honetan eta dagokion pentsioan ez du eraginik izango Klase Pasiboen legea aldatzen ez den bitartean.

2011n gobernu zentralak, CCOOk UGT-k eta CEOE-k sinatutako Akordio Sozio-ekonomikoak agintzen du MUFACE-ko eta Gizarte Segurantzako langileen erretiroa parekatzea. Hau da, araubide orokorrean adina atzeratu eta pentsioen zenbatekoa jaisten ari dira eta gauza bera egingo dute klase pasiboetan. Dena den, hau oraindik ez da gertatu, nahiz eta momentuz aurretiazko erretirorako 22 urtetan zehar eman zituzten erraztasunak desagertu (kotizazioaren 5 urteko oparia, primak...)

3. KIDEGOZ ALDATZEAN MUFACETIK GIZARTE SEGURANTZARA PASATU DIREN FUNTZIONARIOAK .

2011ko abuztu arte mutualistak izandako funtzionarioek MUFACEko aurretiazko erretiroa har zezaketen. Aukera hau bat-batean galdu zen Madrileko gobernuak LOEren aldi baterako xedapen bat luzatzeari uko egin zionean edo berau mantentzeko beste bide bat bilatzeari utzi zionean.

Orain, bakarrik lanaldi aktiboaren azken 5 urtetan jatorrizko kidegora itzultzeak ahalbidetzen du MUFACetik erretiroa hartzea.

4. GIZARTE SEGURANTZA: OHIKO ERRETIROA

Betebeharrak:

Kotizatutako gutxiengoa: 15 urte eta hauetatik 2 erretiroa hartu baino lehenagoko 15 urteren baitan.

Jubilatzeko adin orokorra:

- 65 urterekin erretiratzeko, 2015an behar dira, gutxienez, 35 urte eta 9 hilabete kotizatuta. Hurrengo urteetan, gutxiengoa igotzen da: hiru hilabete urtero. Horrela, 2027rako kotizatutakoa 38 urte eta 6 hilabetetan egonkorturik legoke.
- 65 urterekin erretiratzeko eskatutako kotizaziora heltzen ez bada, jubilatzeko adina 2012tik 2018 arte 65 urtetik aurrera hilabete bat igotzen da urtero eta 2 hilabete urtero 2027 arte, 67 urterekin egonkortuz.

Urtea	65 urterekin jubilatzeko kotizatutako gutxiengoa	Jubilatzeko adin orokorra
2013	35 urte eta 3 hilabete	65 urte eta hilabete bat
2014	35 urte eta 6 hilabete	65 urte eta 2 hilabete
2015	35 urte eta 9 hilabete	65 urte eta 3 hilabete
2016	36 urte	65 urte eta 4 hilabete
2017	36 urte eta 3 hilabete	65 urte eta 5 hilabete
2018	36 urte eta 6 hilabete	65 urte eta 6 hilabete
2019	36 urte eta 9 hilabete	65 urte eta 8 hilabete
2020	37 urte	65 urte eta 10 hilabete
2021	37 urte eta 3 hilabete	66 urte
2022	37 urte eta 6 hilabete	66 urte eta 2 hilabete
2023	37 urte eta 9 hilabete	66 urte eta 4 hilabete
2024	38 urte	66 urte eta 6 hilabete
2025	38 urte eta 3 hilabete	66 urte eta 8 hilabete
2026	38 urte eta 3 hilabete	66 urte eta 10 hilabete
2027tik aurrera	38 urte eta 6 hilabete	67 urte

Pentsioaren kalkulua:

2012 arte, oinarri erregulatzailerak azken 15 urteetako kotizazioaren arabera kalkulatu zen baina 2013tik aurrera epe hau luzatuz 2022an 25 urtekoa izan arte. Oinarri erregulatzailerak hurrengo 6/7 bider kotizazio oinarria, eta azken hau urteko diru-sarreraren gordinen batura da, zuzenketa batzuek eginda:

- Kotizaturik gabeko "epeak" egonez gero, aintzakotzat hartuko da gutxienezko oinarriaren kotizazioa (48 hilabetetarako) edo gutxienezko oinarriaren erdia (gainontzekoarentzat).

-Azken 2 urteetarako izan ezik, gainontzeko diru-kopuruei IPC-n metatutako gehikuntza ofiziala ezartzen zaie.

Oinarri erregulatzailerak honi kotizatutako urte guztien araberrako portzentua ezartzen zaio eta horrela kobratu behar den pentsioaren kopurua ateratzen da. 2012 arte %100 kobratzeko 35 urte kotizatuta behar ziren, baina 2013tik aurrera luzatzen dihardute 2027an 37 urte kotizatuta izan arte.

EZARPEN EPEA	% 100 KOBRAZKEKO URTEAK	KOTIZATUTAKO URTEAK ETA HILABETEAK	KOBRAZKEKO PORTZENTUA	METATUTAKO PORTZENTUA
2013tik 2019ra	35,5	Lehenengo 15 urteak Hurrengo 83 hilabeteak Hurrengo 163 hilabeteak	%50 %0,19 hilabeteko %0,21 hilabeteko	%50 %65,77 %100
2020tik 2022ra	36	Lehenengo 15 urteak Hurrengo 146 hilabeteak Hurrengo 106 hilabeteak	%50 %0,19 hilabeteko %0,21 hilabeteko	%50 %77,74 %100
2023tik 2026ra	36,5	Lehenengo 15 urteak Hurrengo 209 hilabeteak Hurrengo 49 hilabeteak	%50 %0,19 hilabeteko %0,21 hilabeteko	%50 %89,71 %100
2027tik aurrera	37	Lehenengo 15 urteak Hurrengo 16 hilabeteak Hurrengo 248 hilabeteak	%50 %0,18 hilabeteko 0,19 hilabeteko	%50 %52,88 %100

Gehienezko pentsioa MUFACEko berbera da. Soldata erretiroa hartzearen eguna arte ordaintzen da. Hurrengo egunean pentsioarekin hasten da (*).

Jardunaldi murriztua

Jardunaldi murriztuak oinarri erregulatzailerak txikiagotuko du murrizketa hori jubilatu aurreko urteetan gertatu bada. Jardunaldi murriztuak kotizazioa ere txikiagotzen du, baina murrizketa hau oreka daiteke baldin eta kotizatutako urteak une oro beharrezkoak baino gehiago badira edo gehienezko kotizazioa gainditzen bada.

5. GIZARTE SEGURANTZA: ERRETIRO AURRERATUA

- Aurretiazko jubilazioa eska daiteke 60 urte beteta eta gutxienez 15 urte kotizaturik izanez gero, beti ere 1967ko urtarrilaren 1 baino lehen kotizaziorik balute. Honelakoetan, ohiko jubilazioaren baldintzetan kalkulaturako pentsioaren kopuruari 65 urtera arte falta diren urte bakoitzeko %8 kenduko zaio.
- Aurretiazko erretiroa ohiko erretiroa baino 2 urte lehenago ere eska daiteke. Hau horrela izango da baldin eta 35 urte kotizatu badira; hauetako 2, azken 15 urteren artean egon behar dira. Honek berarekin ohiko erretirora heltzeko falta den urte bakoitzeko %6,5 eta % 8aren arteko koefiziente murrizgarriak dakartza, alegia:

Kotizatutako denbora	Falta den hiruhilabete bakoitzeko deskontua
≥ 44 urte eta 6 hilabete	%1,63
≥ 41 urte eta 6 hilabete	%1,75
≥ 38 urte eta 6 hilabete	%1,88
≥ 35 urte	%2,00

Aurretiazko erretiroaren kasu guztietan, behin koefiziente murrizgarriak ezarrita, ondoriozko pentsioa ezin da izan gehienezkoa baino handiagoa ken aurrerapenaren hiruhileko edo hiruhilekoaren zatiko $0,5 \times 100$, hau da, %2 urteko. Hau garrantzitsua da bigarren hezkuntzako irakasleentzat zein bere oinarri erregulatzailerak gehienezko pentsioa baino handiagoa baita.

6. ERRETIRO PARTZIALA TXANDAKAKO KONTRATUAREKIN

Lan legepeko langileek (irakasle batzuek barne) erretiro partziala har dezakete beren jarduna murriztuz, beren lanaldiaren azken urteetan lanpostua betetzeko beste langile bati txandakako kontratua egiten badiote.

Bide honek hainbat langileren erretiro aurreratua bideratu du, baina oso eraso bortitzak jasotzen ari da, azkena 2013ko Errege Dekretuaren bidez. Une honetan hauek dira erretiro partziala hartzeko baldintzak:

- Erretiro partziala hartzeko gutxienezko adina erretiroa hartzeko ohikoa baino 4 urte gutxiagokoa izango da.

- Erretiro partziala hartzen duenak urteko jardunaren %50 bete behar du gutxienez, eta %75 gehienez. Behin edo behin %25eko jardunaldia egingo du, errelebulariak jardunaldi osoko kontratu mugagabea badauka.
- Enpresan 6 urte eta 33 urteko kotizazioak kreditatu behar dira.

Dena den, Errege Dekretu horrek epe motz bat zabaldu zuen Gizarte Segurantzzen 2013ko apirilaren 15 baino lehen erretiro planak erregistratzeko, horri helduko zioten langileen izenekin. Plan honi heldu diotenak 2018 arte erretiro partziala har dezakete honako baldintza hauekin:

- 61 urte beteta izatea.
- Enpresan 6 urte eta 30 urteko kotizazioa kreditatu behar dira.
- Erretiro partzian dagoen langileak urteko jardunaren %25 bete behar du, gutxienez, 65 urte bete arte.

7. LANAREN ETA PENTSIOAREN ARTEKO BATERAGARRITASUNA

2012ko martxoaren Errege-dekretuak lanean jarraitzeko atea irekitzen du, baina bakarrik %100aren oinarri erregulatzaila izan eta erretiratzeko adinera heldu diren langileei. Hau da, lanpostuan jarraitzea eta pentsioa ziurtaturik dutenei kotizazioen exentzioa errazten zaie.

Informazio zehatzagoa behar izanez gero (eskaera prozedurak, epeak, e.a.) harremanetan jar zaitezke STEE-EILASekin.

8. NOIZ JUBILATU?

Diruaren aldetik, eta kontuan hartuta pentsioa noiz hasten den kobratzen (* ikusi, 1go eta 4. ataletan) eta disfrutatu ez diren oporrenatik ordaindu behar den finikitoa, udan jubilatze kotan uztailaren 31 da egun egokiena. Beste hilabeteetan, MUFACEkoek berdin kobratzen dute hilabeteke edozein egunetan jubilatuz gero.

9. ADI!

Erretirorako aukera desberdinen azterketa banan-banan egin behar dira, erretiro formula eta pentsioen kantitatea norberaren lan bizitzaren arabera da.

Erretiroa hartu eta gero, ITZARRIri eskatu dakizkioke pilotutakoaren itzulketak.

10. ERRETIRO PENTSIOAK, LORPENA ETA BORROKARAKO ERRONKA.

Hiritarrek botere publikoen aldetik duten beharren estaldura, haien artean erretiro pentsioena, giza lorpen handienetako bat da.

Oraingo **sistemaren ustezko ahuleziak** murrizketak eta kotizazioen exigentzia gehiago ekarri ditu (2011ko PSOE-CCOO-UGT-CEOE-CEPYME akordioa). Sistema publikoaren ospea galtzeak eta laguntza fiskalek aurreikuspen sistema pribatuak sustatzen dituzte. Askotan defizitarioak diren sistema hauek oso gustukoak dira kotizazio sozialak jaitsi nahi dituzten enpresa handientzat eta diru baliabide horiek kudeatu nahi dituen banketxeentzat.

Borondatezko Gizarte Aurreikuspen Erakundeak, (ITZARRI, adibidez), sistema publikoaren prestazioak osatzeko helburua dute, teoriaz. Merkatu finantzarioen gorabeherak eragiten diete eta gordailuei iruzurrezko erabilera eman ahal zaie. Gehienezko errentagarritasuna bilatuz, erabilpen antisoziala eta etika gabekoa eman ahal zaie ere.

Pentsio publikoak solidarioak dira: gutxienezko eta gehienezko mugak daude, aberastasunaren birbanaketari laguntzen. Haien kontra daudenek pentsio pribatuak sustatzen dituzte, non kotizatutakoa eta pentsioaren artean proportzionaltasun zuzena dagoen. Dugun lan partziala edota etenaren gehikuntza dela eta, langile gehienak sistema hauetatik kanpo geratzen dira.

Euskal Pentsioen Sistema Publikoa da gure aldarrikapena: Estatuko pentsioak Europar Batasunaren batezbestekoa baino baxuagoak dira, bai kopuruan, bai BPGren portzentuan.

Laburbiltzen, pertsonen lanaldi osteko ongizatea **ez da merkantzia, eskubidea baizik**. Bere defentsak, zerbitzu publikoen defentsa orokorrarekin bat egin behar du.

steilas, 2015ko martxoaren 1ean.

